

ТЕХНОЛОГІЯ КОНСТРУЮВАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПЕРШОГО КЛАСУ

Онопрієнко О. В., канд. пед. наук, ст. н. с.

Типова освітня програма для 1 – 2 класів закладів загальної середньої освіти, розроблена колективом авторів під керівництвом О. Я. Савченко, встановлює формувальний характер контрольно-оцінювальної діяльності учнів. Це зумовлює систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання для підтримки навчального поступу; вчасного виявлення проблем і їх усунення; аналізу реалізації навчальної програми й корегування змісту й методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини.

Для поточного контролю навчальних досягнень учнів важливо відстежити, в якій динаміці й на якому етапі відбувається перехід на якісно новий рівень засвоєння навчального змісту. Для цього нами розроблено технологію конструювання інструментарію, що допоможе діагностувати результативність навчальної діяльності на кожному з етапів засвоєння змісту освіти. В її основу покладено дидактичні принципи систематичності й послідовності, неперервного розвитку особистості учня, доступності; методологічною підставою обрано компетентнісний підхід; теоретичним підґрунтям – теорія поетапного формування розумових дій і понять П. Я. Гальперіна, таксономія рівнів засвоєння знань В. П. Беспалька.

Опишемо цю технологію. Під час планування процесу навчання з певного предмета у межах теми формулюється її мета та результати, що узгоджуються з обов'язковими результатами першого циклу Державного стандарту та очікуваними результатами освітньої програми з певного предмета. На їх підставі прогнозують проміжні цілі та належні їм результати для кожного етапу засвоєння – це своєрідні контрольні точки, які дозволять у своїй сукупності створити уявлення про динаміку навчання. З огляду на невисоку складність змісту навчання в 1-му класі доцільно виділити не більше чотирьох проміжних етапів. До кожного з них створюється діагностувальне завдання відповідного рівня, а саме: на ідентифікацію матеріалу; типове завдання на відтворення навчального змісту; завдання на застосування елемента знання чи вміння у дещо зміненій навчальній ситуації; творче або компетентнісно зорієнтоване завдання для застосування навчального досвіду в наближеній до життєвої ситуації. За змістом кожне діагностувальне завдання спрямоване на виявлення істотної для етапу характеристики. За формою такі завдання лаконічні, оскільки призначені для нетривалого виконання, з чіткою та однозначною умовою. Обов'язковим елементом роботи для формувального оцінювання є засіб зворотного зв'язку – умовний сигнал, за допомогою якого учні здійснюють самооцінювання за доступними й заздалегідь обумовленими критеріями.

Конструювання завдань за описаною технологією забезпечить здійснення поточного контролю й формувального оцінювання результатів навчання, дасть об'єктивні підстави для характеристики навчальних досягнень учнів.